

Sygn. akt II Ca 1350/12

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Agnieszka Tarasiuk – Tkaczuk

Sędziowie SO Karina Marczak

SO Tomasz Szaj (spr.)

Protokolant: Ewa Zarzycka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 czerwca 2014 roku w S.

sprawy z wniosku (...) **Spółki akcyjnej w P.,**

przy udziale (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P., M. B., F. B., D. C., J. C., W. J., M. J. (1), M. Z., D. Z., M. R. (1), M. R. (2) i K. C.,**

o stwierdzenie zasiedzenia służebności,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 7 września 2012 r. w sprawie o sygn. akt I Ns 320/09

I. zmienia zaskarżone postanowienie, w ten sposób, że nadaje mu brzmienie:

1. **stwierdza, że uczestnik (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. nabył przez zasiedzenie z dniem 1 lutego 2009 roku służebność przesyłu, polegającą na korzystaniu (tj. eksploatacji linii elektroenergetycznej, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, przesyłu energii elektrycznej, wymiany urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej tam posadowionej linii napowietrznej 15 kV) z nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), położonej w Ś., obręb K., objętej księgą wieczystą KW (...) obejmującą pas gruntu o szerokości 3,6 metra i powierzchni 173 m², zaznaczonego na planie sporządzonym przez biegłą M. J. (2) (k. 973 akt) stanowiącym integralną część niniejszego orzeczenia;**

2. **stwierdza, że uczestnik (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. nabył przez zasiedzenie z dniem 1 lutego 2009 roku służebność przesyłu, polegającą na korzystaniu (tj. eksploatacji linii elektroenergetycznej, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, przesyłu energii elektrycznej, wymiany urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej tam posadowionej linii napowietrznej 15 kV) z nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), położonej w Ś., obręb K., objętej księgą wieczystą KW (...) obejmującą pas gruntu o szerokości 3,6 metra i powierzchni 154 m², zaznaczonego na planie sporządzonym przez biegłą M. J. (2) (k. 973 akt) stanowiącym integralną część niniejszego orzeczenia;**

3. **stwierdza, że uczestnik (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. nabył przez zasiedzenie z dniem 1 lutego 2009 roku służebność przesyłu, polegającą na korzystaniu (tj. eksploatacji linii elektroenergetycznej, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji,**

modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, przesyłu energii elektrycznej, wymiany urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej tam posadowionej linii napowietrznej 15 kV) z nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) położonej w Ś., obręb K., objętej księgą wieczystą KW (...) obejmującą pas gruntu o szerokości 3,6 metra i powierzchni 62 m², zaznaczonego na planie sporządzonym przez biegłą M. J. (2) (k. 973 akt) stanowiącym integralną część niniejszego orzeczenia;

4. stwierdza, że uczestnik (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. nabył przez zasiedzenie z dniem 1 lutego 2009 roku służebność przesyłu, polegającą na korzystaniu (tj. eksploatacji linii elektroenergetycznej, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, przesyłu energii elektrycznej, wymiany urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej tam posadowionej linii napowietrznej 15 kV) z nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), położonej w Ś., obręb K., objętej księgą wieczystą KW (...) obejmującą pas gruntu o szerokości 3,6 metra i powierzchni 417 m², zaznaczonego na planie sporządzonym przez biegłą M. J. (2) (k. 973 akt) stanowiącym integralną część niniejszego orzeczenia;

5. ustala, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą we własnym zakresie koszty związane ze swym udziałem w sprawie;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. ustala, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą we własnym zakresie koszty postępowania apelacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie;

IV. nakazuje pobrać od uczestnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 3 151,24 zł (trzy tysiące sto pięćdziesiąt jeden złotych dwadzieścia cztery grosze) tytułem wydatków postępowania.

SSO Tomasz Szaj SSO Agnieszka Tarasiuk – Tkaczuk SSO Karina Marczak

Sygn. akt **II Ca 1350/12**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 września 2012 roku, sygn. akt I Ns 320/09, Sąd Rejonowy w Świnoujściu oddalił wniosek (...) Spółki akcyjnej w P. o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej

Pismem procesowym z dnia 07 grudnia 2009r. wnioskodawca podał, że pas gruntu znajdujący się bezpośrednio pod lub w pobliżu linii napowietrznej 15kV nr 139, co do którego wnioskodawca wnosi o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej, przebiega aktualnie przez działki - wydzielone z działek uczestników B.:

- nr 90/15 i 90/21 stanowiących współwłasność F. i M. B.,
- nr 90/23 stanowiącą współwłasność J. D. C.,
- nr 90/22 stanowiącą współwłasność M. i W. J. oraz D. i M. Z.,
- nr 90/16 stanowiącą współwłasność J. D. C., M. i W. J., D. i M. Z., M. i M. R. (1), F. i M. B..

Powyższe postanowienie Sąd Rejonowy wydał na podstawie następujących ustaleń faktycznych:

Nieruchomość położona w Ś. (dzielnicy K.) przy ul. (...) stanowiąca działki nr (...) (pierwotnie nr 340 i 352) o powierzchni 34964 m² (pierwotnie o powierzchni 5.510 m²), zabudowana budynkiem mieszkalnym i gospodarczym stanowiła majątek polniemiecki opuszczony. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Ś. stwierdziło w dniu 16 maja

1966r., że ta nieruchomość stanowi własność Skarbu Państwa na podstawie dekretu o majątkach opuszczonych i poniemieckich.

Decyzją z dnia 24 sierpnia 1972r. oddano powyższe działki w użytkowanie wieczyste P. A. i J. A., którzy następnie w dniu 02 czerwca 1980r. przenieśli wieczyste użytkowanie na rzecz M. B. i F. B..

Na podstawie decyzji Urzędu Wojewódzkiego w S. z dnia 22 października 1997r. właścicielem gruntu została Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Na podstawie decyzji Urzędu Rejonowego w Ś. z dnia 30 marca 1998r. użytkowanie wieczyste gruntu zostało przekształcone w prawo własności na rzecz M. B. i F. B..

Małżonkowie B. podzielili działkę nr (...) na mniejsze działki od nr (...) do 90/23.

Od 2009r. właścicielami działki:

- nr 89, 90/15, 90/21 (aktualne numery to 90/15 i 790) o łącznej powierzchni 30.668 m² są małżonkowie B.;
- nr 90/16 o powierzchni 836 m² są M. i F. B. w udziale do 1/5 części, D. C. w udziale do 1/10 części, J. C. w udziale do 1/10 części, W. J. i M. J. (1) w udziale do 1/5 części, M. Z. i D. Z. w udziale do 1/5 części, M. R. (1) i M. R. (2) w udziale do 1/5 części;
- nr 90/17 o powierzchni 43 m² są M. Z. i D. Z.;
- nr 90/18 o powierzchni 236 m² są M. B. i F. B., W. J. i M. J. (1), M. Z. i D. Z., M. R. (1) i M. R. (2);
- nr 90/19 o powierzchni 35 m² są W. J. i M. J. (1);
- nr 90/20 o powierzchni 39 m² są M. R. (1) i M. R. (2);
- nr 90/22 o powierzchni 1396 m² są W. J. i M. J. (1), M. Z. i D. Z.;
- nr 90/23 o powierzchni 1711 m² są D. C. i J. C..

Zarządzeniem Ministra Energetyki z dnia 31 grudnia 1952r. utworzony został Zakład (...).

Zakład (...) otrzymał z dniem 01 stycznia 1959r. brzmienie - Zakłady (...) w S..

Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) zostało przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa - Zakład (...) Spółka Akcyjna w S. z dniem 01 września 1993r. W ten sam sposób przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) zostało przekształcone w Zakład (...) Spółkę Akcyjną w P.. Następnie, zmieniona została firma Spółki i Zakład (...) Spółka Akcyjna w S. otrzymała brzmienie - (...) S.A. w S.. (...) Spółka Akcyjna w P. otrzymał brzmienie - (...) S.A. w P..

W dniu 02 stycznia 2003r. nastąpiło połączenie (...) S.A. z (...) S.A., Zakładem (...) S.A., (...) S.A. oraz Zakładem (...) S.A. w drodze wniesienia majątków powyższych podmiotów do (...) S.A. W związku z tym połączeniem (...) S.A. zmieniła firmę na Grupa (...) S.A., którą używała do dnia 12 października 2004r. Od dnia 13 października 2004r. spółka działa pod firmą (...) S.A., która jest sukcesorem uniwersalnym (...) S.A. oraz jej poprzedników prawnych.

Celem wydzielenia operatora systemu dystrybucyjnego (...) S.A. zawiązała spółkę (...) Spółkę z o.o., którą wyposażyla w majątek służący prowadzeniu dystrybucji energii elektrycznej. W tym celu (...) S.A. na podstawie umowy zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa z dnia 30 czerwca 2007r. wniosła do tej Spółki z o.o. aport w postaci oddziału (...) S.A. samodzielnie sporządzającego bilans, prowadzącego działalność w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, stanowiącego zorganizowaną część przedsiębiorstwa. W skład tego Oddziału wchodziła własność

ruchomości, a zwłaszcza ruchomości związanych z prowadzeniem działalności w zakresie dystrybucji energii elektrycznej: linii kablowych napowietrznych, sieci dystrybucyjnych oraz zespołów elektroenergetycznych, stacji i rozdzielni energetycznych, transformatorów oraz prawa własności nieruchomości i prawa użytkowania wieczystego gruntów.

Na podstawie tej umowy zbycia zorganizowanej części nieruchomości z dnia 30 czerwca 2007r. na (...) Spółkę z o.o. przeszło prawo wieczystego użytkowania działek gruntu nr (...) położonych w Ś. wraz z własnością budynków i budowli znajdujących się na tych działkach, dla których Sąd Rejonowy w Świnoujściu prowadzi księgę wieczystą nr (...).

(...) S.A. pozostała przedsiębiorstwem energetycznym świadczącym wyłącznie usługi w zakresie obrotu energią elektryczną.

Nieruchomość składająca się z działek gruntu nr (...) o powierzchni (...) położona w dzielnicy Ś. - W. przy ul. (...), stanowiąca własność Skarbu Państwa, została oddana z mocy prawa z dniem 05 grudnia 1990r. w użytkowanie wieczyste do dnia 05 grudnia 2089r. Zakładowi (...) - Przedsiębiorstwu Państwowemu w S. na podstawie decyzji Wojewody (...) z dnia 10 lipca 1996r. Aktualnym użytkownikiem wieczystym terenu jest (...) Spółka z o.o. w P. na podstawie umowy zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa z dnia 30 czerwca 2007r.

Przez działki nr (...) przebiega linia napowietrzna 15 kV nr 139 podparta słupami przelotowymi. Linia ta wykonana została od ul. (...) do stacji transformatorowej usytuowanej na wschód od ul. (...). Linia została przejęta od przedsiębiorstwa niemieckiego na własność państwa polskiego orzeczeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 lutego 1948r. i przekazana protokołem zdawczo-odbiorczym w dniu 05 kwietnia 1950r. przedsiębiorstwu państwowemu - Zjednoczenie (...). W 1958r. sporządzony został plan kapitalnych remontów sieci średniego napięcia, obejmujący również powyższy odcinek. W dacie 21 kwietnia 1961 r. powyższa linia wchodziła w skład inwentarza Zakładu (...). W dniu 25 marca 1975r. sporządzony został protokół odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji właściwej linii 15kV, lecz brakowało dokumentacji prawnej lokalizacji sieci. W latach osiemdziesiątych słupy drewniane linii zostały wymienione na żelbetonowe. (...) Spółka z o.o. dokonała w dniu 11 kwietnia 2008r. oględzin tej linii uznając stan elementów linii za dobry. Ostatni, roczny przegląd okresowy tej linii przeprowadzany był w dniu 01 marca 2011 r. Data kolejnej okresowej kontroli wyznaczona została za 5 lat, bowiem uznano, że linia jest w dobrym stanie technicznym. Przegląd wszystkich linii powinien być wykonywany co 5 lat. Polega on na obcinaniu gałęzi, konserwacji konstrukcji, wymianie uszkodzonych elementów. Oględziny sieci przeprowadzane są co 2 lata i polegają na wizualizacji zewnętrznej. Przegląd dokonywany jest na wyłącznej linii, a oględziny na linii czynnej. Pracownicy wnioskodawcy, a obecnie uczestnika (...) Spółki z o.o., nigdy nie mieli problemów ze strony właścicieli gruntów z przeprowadzeniem oględzin lub przeglądu spornego odcinka linii.

W 2011 r. doszło do uszkodzenia linii 0,4 kV odchodzącej od linii 15 kV, jednakże na innym odcinku, aniżeli będący przedmiotem sprawy. Linia pękła i poraziła śmiertelnie konia pasącego się na działce.

M. B. pismami z dnia 21 marca 2006r., 12 października 2007r., 02 czerwca 2008r. wzywał (...) S.A. w P. do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości przez okres ostatnich 10 lat poprzez korzystanie z linii napowietrznej będącej własnością wnioskodawcy, a znajdującej się na nieruchomości uczestnika oraz do usunięcia tych urządzeń.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Wskazał, że zgodnie z art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio, co oznacza, że znajdują odpowiednie zastosowanie art. 172-173 k.c. i art. 175-176 k.c. Artykuł 172 k.c. przewiduje, że posiadacz służebności gruntowej nabywa tę służebność, jeżeli posiada ją nieprzerwanie od lat dwudziestu, będąc w dobrej wierze. Posiadacz w złej wierze nabywa służebność dopiero po upływie lat trzydziestu od jej posiadania. Definicja posiadacza służebności zawarta jest w art. 352 k.c., według którego posiadaczem jest ten, kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności.

Zgodnie z art. 175 k.c. do biegu zasiedzenia stosuje się odpowiednio przepisy o biegu przedawnienia roszczeń, czyli art. 117-125 k.c. Przesłankami zasiedzenia służebności gruntowej są: 1) posiadanie służebności polegające na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia w zakresie odpowiadającym treści służebności i 2) upływ oznaczonego w ustawie czasu, czyli 20 lub 30 lat, w zależności od tego, czy posiadacz służebności był w dobrej czy w złej wierze.

(...) Spółka Akcyjna w P., jako następca prawny przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...), wnosił o stwierdzenie zasiedzenia służebności mającej obciążać nieruchomości stanowiące obecnie własność uczestników postępowania (za wyjątkiem uczestnika (...) Spółki z o.o.). Własność nieruchomości uczestnicy C., J., Z., R. nabyli w 2009r. od uczestników B., a uczestnicy B. nabyli z kolei własność tej nieruchomości od Skarbu Państwa w dniu 30 marca 1998r. Nieruchomość ta przejęta została w latach 60-tych na rzecz Skarbu Państwa, co wynika z zaświadczenia z dnia 16 maja 1966r., i była jego własnością do dnia 30 marca 1998r. Z dniem 22 października 1997r. do księgi wieczystej tej nieruchomości wpisana została jako właściciel Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa. Na nieruchomości wymienionych uczestników postępowania przebiega obecnie fragment napowietrznej linii przesyłowej, wchodzącej aktualnie w skład przedsiębiorstwa uczestnika (...) Spółki z o.o. Linia ta stanowi całość funkcjonalną, jest widocznym i trwałym urządzeniem w rozumieniu art. 292 k.c. Wybudowana została w okresie przedwojennym i wówczas nastąpiło rozpoczęcie eksploatacji jej urządzeń. W wyniku przekształceń podmiotowych i własnościowych ostatecznie właścicielem tych urządzeń stał się uczestnik (...) Spółka z o.o., a wcześniej wnioskodawca.

Sąd Rejonowy przywołał orzecznictwo Sądu Najwyższego, z którego wynika, iż od dnia 01 lutego 1989r. przedsiębiorstwo państwowe mogło już zasiedzieć służebność należącą także do Skarbu Państwa, w którego imieniu wykonywało do dnia 31 stycznia 1989r. władztwo nad mieniem. Do dnia 31 stycznia 1989r., czyli w okresie obowiązywania art. 128 k.c. w dawnym brzmieniu, nie mogło dojść do zasiedzenia służebności gruntowej wówczas, gdy zarówno właścicielem nieruchomości obciążonej, jak i posiadaczem służebności gruntowej oraz właścicielem nieruchomości władnącej był Skarb Państwa, a zarząd wykonywały różne przedsiębiorstwa państwowe, skoro właściciel nie może nabyć przez zasiedzenie służebności gruntowej na nieruchomości stanowiącej jego własność (tak: postanowienie SN z 09 lutego 2012r., III CZP 93/11, LEX nr 1136115; wyrok SN z 23 września 2010r., III CSK 319/09, nie publ.; postanowienie SN z 09 grudnia 2009r., IV CSK 291/09, nie publ.; uchwała SN z 22 października 2009r., III CZP 70/09, nie publ.; postanowienie SN z 16 września 2009r., II CSK 103/09, nie publ.; postanowienie SN z 05 czerwca 2009r., I CSK 495/08, nie publ.; wyrok SN z 03 kwietnia 2009r., II CSK 493/08, nie publ.; postanowienie SN z 10 lipca 2008r., III CSK 73/08, nie publ.; postanowienie SN z 25 stycznia 2006r., I CSK 11/05, nie publ.). Inaczej uznał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 05 czerwca 2009r., I CSK 495/08 (LEX nr 511975), wskazując iż nie ma podstaw do zaliczenia do okresu posiadania służebności przez wnioskodawcę po dniu 1 lutego 1989r. okresu korzystania ze służebności przed tą datą przez jego poprzednika prawnego - przedsiębiorstwo państwowe, skoro posiadanie to nie mogło doprowadzić do zasiedzenia (por. również postanowienie SN z 10 kwietnia 2008r., IV CSK 21/08, LEX nr 398485). Sąd Rejonowy podzielił pierwszy z przedstawionych poglądów. Przedsiębiorstwo państwowe nie mogło być uznane do dnia 01 lutego 1989r. za samoistnego posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności gruntowej, sytuacja ta zmieniła się po tej dacie. W okresie do 01 lutego 1989r. poprzednicy prawni wnioskodawcy korzystali z nieruchomości władnącej i zarazem ze służebności gruntowej w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a ich władztwo nad tą nieruchomością miało postać dzierżenia w rozumieniu art. 338 k.c., zaś we własnym imieniu i na własną rzecz korzystali z tej nieruchomości i jej części składowych od dnia 01 lutego 1989r. Tak jak słusznie zauważył wnioskodawca, służebność gruntowa obciąża jedną nieruchomość na rzecz każdorazowego właściciela innej nieruchomości, przy czym chodzi o dwie różne nieruchomości w znaczeniu prawnorzeczowym, a więc należące do różnych właścicieli. W związku z tym nieruchomość władnąca i nieruchomość obciążona nie mogą być własnością tej samej osoby. Służebność gruntowa jest prawem na rzeczy cudzej, a zatem właściciel nieruchomości nie może nabyć przez zasiedzenie służebności na swojej (własnej) nieruchomości. Nieruchomość obciążona w niniejszej sprawie stanowiła własność Skarbu Państwa do dnia 30 marca 1998r., a nieruchomość władnąca cały czas stanowi własność Skarbu Państwa. Bieg terminu zasiedzenia rozpocząłby się dopiero z dniem 01 lutego 1989r. i przy przyjęciu złej wiary, jak zresztą sam wnioskodawca traktuje swoje posiadanie, upłynąłby dopiero dnia 01 lutego 2019r. Nie było możliwe doliczenie do dnia 31 stycznia 1989r. okresu władania linią przesyłową przez poprzedników

wnioskodawcy (przedsiębiorstwa przesyłowe), ponieważ takie władanie następowało na rzecz Skarbu Państwa, a obecne nieruchomości obciążone stanowiły własność Skarbu Państwa do 1998r.

Ponadto, dopiero po dniu 31 stycznia 1989r. przedsiębiorstwo państwowe jako państwowa osoba prawna mogło być samoistnym posiadaczem służebności gruntowej (zespołu urządzeń infrastruktury energetycznej) w rozumieniu art. 352 k.c. Zgodnie z tym przepisem osoba korzystająca z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest jej posiadaczem. Wnioskodawca nie wykazał, aby nastąpiło i w jaki sposób, przeniesienie posiadania na jego rzecz przez Skarb Państwa. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 maja 2007r., I CSK 64/07 (LEX nr 286763) stwierdził, że państwowa osoba prawna, która do dnia 05 grudnia 1990r. wykonywała zarząd operacyjny mieniem państwowym i z tym dniem, już jako posiadacz nieruchomości, została uwłaszczona, może wykazać przejście posiadania nieruchomości ze Skarbu Państwa na nią samą decyzją wydaną na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości. Decyzja taka może być uznana za dokument stwierdzający, że doszło do przeniesienia posiadania nieruchomości, której decyzja dotyczyła. Wydanie decyzji jest zdarzeniem równoważnym z wydaniem dokumentu umożliwiającego rozporządzenie rzeczą w rozumieniu art. 348 zd. 2 k.c., lecz posiadanie służebności jest odrębną postacią posiadania niż posiadanie rzeczy. Nie obejmuje ono władania rzeczą, lecz faktyczne korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności. Posiadanie rozciąga się na nieruchomość i jej części składowe, a skoro za części składowe uważane są prawa związane z własnością, to posiadacz nieruchomości uprawniony jest do posiadania służebności związanych z nieruchomością władnącą. Według art. 176 § 1 k.c., jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej 30 lat. Zgodnie ze stanowiskiem utrwalonym w orzecznictwie, do przeniesienia posiadania może dojść w każdy ze sposobów wskazanych w art. 348-351 k.c. Decyzja uwłaszczeniowa może być uznana za dokument w rozumieniu art. 348 zd. 2 k.c. potwierdzający fakt uprzedniego przeniesienia posiadania nieruchomości. Wydanie tej decyzji poprzedzone było bowiem wyrażeniem przez właściciela w akcie normatywnym woli ustanowienia na jego nieruchomości prawa użytkownika wieczystego na rzecz podmiotu spełniającego ustalone przesłanki. Sąd Najwyższy podkreślił jednak, że skutku przeniesienia posiadania nie wywołuje samo wydanie decyzji uwłaszczeniowej, stwierdzającej nabycie z dniem 05 grudnia 1990r. przez poprzednika prawnego wnioskodawcy z mocy prawa użytkownika wieczystego działki i własności budynków na tej działce ani też uzyskanie przez tę decyzję cechy ostateczności. Decyzja uwłaszczeniowa, jak każda inna decyzja, jest bowiem aktem administracyjnym stanowiącym władczę, jednostronne rozstrzygnięcie w indywidualnej sprawie. Organ administracyjny wydając decyzję, w tym przypadku - wojewoda działa w wykonaniu obowiązku nałożonego na niego ustawowo, w sferze wykonywania imperium. Nie może być przy tym mowy o równorzędności podmiotów występujących w postępowaniu administracyjnym w roli organu prowadzącego to postępowanie oraz strony postępowania. W dacie wydania decyzji oczywiście nie mogło dojść do porozumienia między wojewodą a wnioskodawcą co do przeniesienia posiadania nieruchomości Skarbu Państwa, a i samo wydanie decyzji nie może być uznane za wyraz takiego porozumienia. Uwłaszczenie bowiem poprzednika prawnego wnioskodawcy nieruchomością Skarbu Państwa nastąpiło z mocy prawa jeszcze przed wydaniem decyzji, a wojewoda, stwierdzając to nabycie, zrealizował jedynie przypisaną mu ustawowo kompetencję. W niniejszej sprawie Sąd z urzędu przeprowadził dowód z dokumentu uzyskanego z akt księgi wieczystej nr (...) w postaci decyzji Wojewody (...) z dnia 10 lipca 1996r. stwierdzającej nabycie przez Zakład (...) - Przedsiębiorstwo Państwowe w S. z mocy prawa z dniem 05 grudnia 1990r. prawa użytkownika wieczystego gruntu składającego się z działek nr (...) i prawa własności znajdującego się na działce nr (...) budynku rozdzielni energetycznej. Ta decyzja uwłaszczeniowa sama w sobie nie stanowi jednak o przeniesieniu posiadania służebności przez Skarb Państwa na rzecz przedsiębiorstwa państwowego będącego poprzednikiem prawnym wnioskodawcy, a - jak już wyżej Sąd rozważał - wnioskodawca nie wykazał dowodowo, czy nastąpiło takie przeniesienie posiadania na jego poprzednika prawnego, a jeżeli tak, to w jaki sposób. Brak wykazania tej przesłanki powoduje, że bieg zasiedzenia służebności mógł się rozpocząć najwcześniej dnia 01 lutego 1989r.

Istotne jest również to, że przepis art. 292 k.c. stanowi o korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, przy czym to korzystanie powinno odbywać się nieprzerwanie przez 20 lub 30 lat. Uczestnicy B. zarzucili wnioskodawcy, iż

linia przesyłowa obecnie biegnąca przez działki uczestników, zmieniła swoje położenie po jej kapitalnym remoncie w latach osiemdziesiątych. Remont polegał na wymianie dotychczasowych słupów drewnianych na żelbetonowe. Wnioskodawca nie przedłożył jakichkolwiek dokumentów potwierdzających sposób wykonania tego remontu, a w szczególności mapek z widoczną linią przed jej wymianą, jak i po wymianie. Uczestnicy zarzucili, że przedstawione przez wnioskodawcę mapy pogładowa i szczegółowa różnią się od siebie i przedstawiają zupełnie inny bieg linii. Wnioskowany przez wnioskodawcę świadek J. M. nie potwierdził, aby obecne słupy żelbetonowe postawione zostały w miejscu dotychczasowych słupów drewnianych. Świadek pracuje w E. od 1992r., lecz nie wiedział, czy przedmiotowa linia była remontowana, jak biegnie i czy słupy linii były wymienione z drewnianych na betonowe. Wobec zasadniczej sprzeczności co do biegu spornej linii na mapkach przedstawionych przez wnioskodawcę, zgodnie z zasadą ciężaru dowodu wyrażoną w art. 6 k.c., wnioskodawca powinien okoliczność tą wykazać w sposób nie budzący wątpliwości. Wymogom dowodowym wnioskodawca w tym zakresie nie sprostał, a tym samym nie wykazał, że korzystał z tego samego urządzenia nieprzerwanie przez okres potrzebny do zasiedzenia służebności. Wnioskodawca nie przedstawił też dokumentów, z których wynikałaby data wykonania tego remontu, czyli postawienia całej linii na słupach żelbetonowych. Z zeznań świadków, uczestnika B. i pośrednich dokumentów wynika, że ta wymiana słupów odbyła się w drugiej połowie lat osiemdziesiątych. Pierwsze dokumenty w postaci decyzji zatwierdzającej plan realizacyjny inwestycji i informacja o terenie noszą datę 27 grudnia 1983r. i 02 sierpnia 1983r. Następstwem wydania dokumentów, było faktyczne wykonanie inwestycji w latach dalszych. Od tego czasu do chwili obecnej nie upłynął jednak trzydziestoletni okres potrzebny do zasiedzenia w złej wierze.

Wnioskodawca nie kwestionował, a wręcz sam wskazywał, że posiadał i posiada służebność gruntową w złej wierze. W dobrej wierze jest ten, kto pozostaje w błędnym, ale usprawiedliwionym okolicznościami przeświadczeniu, że przysługuje mu faktycznie wykonywane prawo. Wyłącza dobrą wiarę przeciwna wiedza o rzeczywistym stanie prawnym oraz niedołożenie należytej staranności. W złej wierze jest zatem także ten, kto przy dołożeniu należytej staranności mógłby się dowiedzieć, że nie przysługuje mu określone, faktycznie wykonywane prawo. Poprzednicy prawni wnioskodawcy posiadali wiedzę o tym, że eksploatują linię elektroenergetyczną przebiegającą przez cudze nieruchomości, na których nie została ustanowiona służebność gruntowa. Tym samym, do biegu okresu zasiedzenia dla wnioskodawcy należy stosować termin trzydziestoletni.

Uczestnicy postępowania małżonkowie B. podnosili, że na skutek pism uczestnika noszących daty 21 marca 2006r., 12 października 2007r., 02 czerwca 2008r., którymi uczestnik wzywał wnioskodawcę do zapłaty za bezumowne korzystanie z nieruchomości oraz o usunięcie urządzeń z nieruchomości małżonków, nastąpiło przerwanie biegu zasiedzenia. Kwestię tę reguluje art. 175 k.c., który stanowi, że do biegu zasiedzenia stosuje się odpowiednio przepisy o biegu przedawnienia roszczeń. Z treści postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2011r., III CSK 251/10 (LEX nr 1095830) wynika, że skutek w postaci przerwania biegu terminu zasiedzenia mogą wywołać jedynie czynności zaczepne, a nie obronne właściciela, i to wyłącznie takie, które wprost lub pośrednio zmierzają do pozbawienia posiadacza władania rzeczą, co do której biegnie zasiedzenie. Zgodnie z art. 123 § 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się: 1) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia; 2) przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje; 3) przez wszczęcie mediacji. Uczestnicy małżonkowie B. nie wykazali, aby w niniejszej sprawie doszło do spełnienia którejkolwiek z wymienionych przesłanek skutkujących przerwaniem biegu przedawnienia. Wezwania do zapłaty, jak i do usunięcia infrastruktury elektroenergetycznej nie przerywają biegu przedawnienia.

Sąd Rejonowy nie podzielił poglądu uczestników B., iż w obecnym stanie prawnym, kiedy do Kodeksu cywilnego wprowadzona została instytucja służebności przesyłu, przedsiębiorstwo energetyczne nie może korzystać już z uregulowań dotyczących zasiedzenia służebności gruntowej. Obie służebności funkcjonują bowiem obok siebie w Kodeksie cywilnym w sposób niezależny i służebność przesyłu nie wyklucza możliwości zastosowania służebności gruntowej zwłaszcza, że żądanie wniosku dotyczy stanu prawnego, kiedy jeszcze nie funkcjonowała służebność przesyłu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano możliwość zasiedzenia takiej służebności gruntowej, która odpowiada treści obecnej służebności przesyłu określonej w art. 305¹- (...) k.c. (por. postanowienie SN z 11

marca 2005r., II CK 489/04, nie publ.; postanowienie SN z 10 lipca 2008r., III CSK 73/08, LEX nr 461735). W ostatnim postanowieniu z dnia 13 października 2011r., V CSK 502/10 (LEX nr 1096048) Sąd Najwyższy przyjął, że posiadanie przez przedsiębiorstwo państwowe urządzeń energetycznych oraz cudzej nieruchomości, na której zostały posadowione, jest posiadaniem w rozumieniu art. 352 k.c. i może prowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu (art. 292 w zw. z art. 172 k.c.). Niniejsza sprawa dotyczy stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej tylko treściowo obecnej służebności przesyłu określonej w art. 305¹ i następnych k.c., nie zaś zasiedzenia służebności przesyłu jako ograniczonego prawa rzeczowego.

Sąd Rejonowy nie uznał również za prawidłowy poglądu uczestników B. w zakresie braku tożsamości pomiędzy wnioskodawcą a aktualnym właścicielem działek gruntu nr (...). Wnioskodawca bowiem żąda stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej, które - według wnioskodawcy - nastąpiło co najmniej w dacie 21 kwietnia 1991r., czyli w okresie, kiedy właścicielem tych działek był wnioskodawca. Wnioskodawca posiada zatem interes prawny w ustaleniu, czy przysługiwało mu ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności gruntowej, kiedy był jedynym właścicielem tych działek. W przypadku bowiem uwzględnienia wniosku, orzeczenie potwierdzałoby określony stan prawny.

Linia napowietrzna będąca przedmiotem niniejszego postępowania została wybudowana w latach przedwojennych, jeszcze przed 1945r., i wchodziła w skład przedsiębiorstwa niemieckiego, bowiem tereny, na których wybudowana była ta linia znajdowały się wówczas poza granicami kraju. Świadczą o tym dokumenty przekazania linii przez przedsiębiorstwo niemieckie Zjednoczeniu (...). Ani wnioskodawca, ani też popierający wniosek uczestnik E. O. nie przedłożyli dokumentów przedstawiających proces budowlany tej sieci. Z ostatecznej decyzji (...) Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w S. z dnia 30 kwietnia 2012r. wynika, że linia nie mogła stanowić samowoli budowlanej i być niezgodna z przepisami, skoro wybudowana została przed objęciem terenów Ś. przez administrację polską i przed wejściem w życie pierwszej po wojnie ustawy - Prawo budowlane z dnia 31 stycznia 1961r. Takie stanowisko przyjął również Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie, iż wykonanie linii w okresie przedwojennym nie stanowiło samowoli budowlanej i trudno wymagać od wnioskodawcy, aby składał do akt sprawy dokumenty przedstawiające polski proces budowlany. Natomiast ani wnioskodawca, ani E. O. nie przedłożyli dokumentów potwierdzających legalność inwestycji polegającej na wymianie - w ramach remontu - słupów linii drewnianych na żelbetonowe, które w chwili obecnej istnieją na działkach uczestników.

Orzekając o kosztach niniejszego postępowania Sąd Rejonowy zastosował art. 520 § 3 k.p.c. Uczestnicy byli w różnym stopniu zainteresowani rozstrzygnięciem sprawy i ich interesy były sprzeczne, a zatem była podstawa do zastosowania art. 520 § 3 kpc poprzez nałożenie na wnioskodawcę obowiązku zwrotu kosztów na rzecz uczestników małżonków B., które wyniosły kwotę 1.217 zł (wynagrodzenie pełnomocnika zgodnie z § 7 pkt 1 w związku z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - Dz.U. z 2002r. Nr 163, poz. 1349 ze zm. oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł).

Powyższe postanowienie zaskarżył w całości apelacją uczestnik – (...) Spółka akcyjna w P., zarzucając

naruszenie prawa materialnego, a mianowicie:

a) art. 172 k.c. w zw. z art. 292 oraz art. 305(1) k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji ustalenie, iż w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki zasiedzenia służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu, podczas gdy całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie przemawia za uznaniem, iż nastąpiło zasiedzenie takowej służebności w dobrej wierze.

b) art. 7 k.c. w zw. z art. 172 k.c. poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji przyjęcie, iż poprzednik prawny wnioskodawcy nie był posiadaczem w dobrej wierze, podczas gdy okoliczności konkretnej sprawy dowodzą istnienia dobrej wiary po jego stronie, a nadto w sytuacji gdy nie zostały przedstawione żadne dowody pozwalające na obalenie domniemania dobrej wiary w przepisie tym wyrażonego.

c) art. 176 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, co skutkowało przyjęciem, iż w niniejszej sprawie nie zostało wykazane przeniesienie służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu ze Skarbu Państwa na rzecz przedsiębiorstwa państwowego będącego poprzednikiem prawnym wnioskodawcy, podczas gdy okoliczność ta znajduje potwierdzenie w materiale dowodowym niniejszej sprawy, w szczególności w dokumentacji przedstawiającej następstwo prawne dokonujące się w poszczególnych latach po stronie wnioskodawcy.

naruszenie przepisów prawa procesowego mających istotny wpływ na rozpoznanie niniejszej sprawy, a mianowicie:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie dyrektyw zasady swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności poprzez przyjęcie, że wnioskodawca nie wykazał, by w ramach przeprowadzonego remontu nie doszło do zmiany położenia przebiegu linii napowietrznej 15 kV, nr 139 podczas gdy materiał dowody zgromadzony w aktach sprawy przemawia za uznaniem, iż do takowego przesunięcia nie doszło.

Uczestnik wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości poprzez

1) stwierdzenie, iż (...) Sp. z o.o. w P. nabyła z dniem 02.02.2009r. w drodze zasiedzenia ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności gruntowej - w treści odpowiadającej służebności przesyłu - polegającej na korzystaniu (tj. w szczególności eksploatacji, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, przesyłu energii elektrycznej, wymianie urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej, dokonywaniu przesyłu energii elektrycznej oraz na prawie wstępu na obciążony grunt w celu wykonywania przedmiotowych prac) z:

- 324 m2 nieruchomości (dł. pasa gruntu 90m, szerokość 3,6 m) stanowiącej działkę gruntu nr (...), będącej współwłasnością D. C. i J. C., ujawnionej w księdze wieczystej nr KW (...):prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Świnoujściu;
- 306 m2 nieruchomości (dł. pasa gruntu 85m, szerokość 3,6 m) stanowiącej działkę gruntu nr (...), będącej współwłasnością M. J. (1), W. J. oraz D. Z. i M. Z., ujawnionej w księdze wieczystej nr KW (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Świnoujściu;
- 126 m2 nieruchomości (dł. pasa gruntu 35, szerokość 3,6 m) stanowiącej działkę gruntu nr (...), będącej współwłasnością D. C., J. C., M. J. (1), J. W., D. Z., M. Z., M. R. (2), M. R. (1), F. B. M. B., ujawnionej w księdze wieczystej, nr KW (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Świnoujściu;

- 792 m2 nieruchomości (dł. pasa gruntu 220 m, szerokość 3,6m) stanowiącej działkę gruntu nr (...), będącej współwłasnością F. B. i M. B., ujawnionej w księdze wieczystej nr KW (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Świnoujściu, w części, na której posadowiona jest linia napowietrzna SN 15 kV nr 139

2) przyznanie od uczestników na rzecz (...) Sp. z o.o. w P. zwrotu kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa radcowskiego za obie instancje - według norm przepisanych;

ewentualnie:

3) o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do rozpoznania właściwemu Sądowi I instancji z pozostawieniem temu Sądowi orzeczenia co do kosztów postępowania odwoławczego.

Uzasadniając apelację wskazał, że linia napowietrzna stanowiąca przedmiot niniejszego postępowania została przejęta od przedsiębiorstwa ponemieckiego na własność państwa polskiego orzeczeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 lutego 1948r. i przekazana protokołem zdawczo-odbiorczym w dniu 05 kwietnia 1950r. przedsiębiorstwu państwowemu - Zjednoczenie (...). Z dniem 01 lutego 1989r. nastąpiło objęcie przez przedsiębiorstwa państwowe, w tym zakład energetyczny służebności w posiadanie i dlatego też - w okoliczności konkretnej sprawy , jak słusznie zauważył Sąd I instancji - od tej daty należy liczyć początek biegu terminu zasiedzenia służebności. Przedmiotowy termin jednakże - wbrew ustaleniom poczynionym przez Sad I instancji w zaskarżonym postanowieniu winien wynosić

lat dwadzieścia, gdyż w chwili objęcia służebności w posiadanie poprzednik prawny wnioskodawcy pozostawał posiadaczem w dobrej wierze.

Dla oceny dobrej albo złej wiary należy bowiem mieć na uwadze jedynie stan świadomości posiadacza istniejący w chwili objęcia rzeczy w posiadanie. Późniejsze zmiany świadomości posiadacza pozostają bez wpływu na tę ocenę, a w konsekwencji na długość okresu zasiedzenia. Na gruncie niniejszej sprawy należy uznać za uzasadnione przekonanie osób wchodzących w skład organu przedsiębiorstwa państwowego - poprzednika prawnego wnioskodawcy - że przedsiębiorstwu państwowemu także po nowelizacji art. 128 k.c. przysługuje uprawnienie do korzystania z nieruchomości stanowiących aktualnie własność uczestników postępowania. Stanowisko takie zostało zajęte m.in. przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w postanowieniu wydanym dnia 06 grudnia 2011r. w sprawie o sygn. akt: II Ca 1007/11.

Zarzucał, że Sąd I instancji nie dokonał wnikliwej oceny istniejącego w tej dacie stanu faktycznego sprawy, w szczególności zaś nie poddał pod rozagę relacji, w jakiej pozostawały przedsiębiorstwa państwowe i Skarb Państwa w związku z wejściem w życie przywołanej powyżej ustawy. Powyższe było nieodzowne albowiem oceny dobrej bądź złej wiary dokonuje się na moment objęcia w posiadanie posiadania. Niedopełnienie przedmiotowego obowiązku skutkowało błędnym ustaleniem przez Sąd I instancji, iż wnioskodawca pozostawał posiadaczem w złej wierze, a co za tym idzie, że okresem wymaganym dla stwierdzenia zasiedzenia winien być okres trzydziestu lat.

W ocenie apelującego całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie przemawia za uznaniem, iż nastąpiło zasiedzenie takowej służebności w dobrej wierze.

Skarżący podniósł również, że w art. 7 k.c. wyrażone zostało domniemanie prawne, w myśl którego jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary domniemywa się istnienie dobrej wiary. Domniemania prawne ustanowione przez ustawodawcę w przepisach prawa zmieniają generalne zasady dotyczące rozkładu ciężaru dowodu w postępowaniach sądowych.

Uzasadniając natomiast w tym miejscu zarzut naruszenia art. 176 k.c. poprzez jego niezastosowanie, co skutkowało przyjęciem, iż w niniejszej sprawie nie zostało wykazane przeniesienie służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu ze Skarbu Państwa na rzecz przedsiębiorstwa państwowego będącego poprzednikiem prawnym wnioskodawcy wskazał, iż ustalenia te poczynione zostały w sposób błędny albowiem okoliczność, iż do przeniesienia takowego doszło potwierdza materiał dowodowy niniejszej sprawy, w szczególności dokumentacja przedstawiająca następstwo prawne dokonujące się w poszczególnych latach po stronie wnioskodawcy. Zauważyć bowiem należy, iż w okresie poprzedzającym wprowadzenie do porządku prawnego służebności przesyłu możliwym było nabycie w drodze zasiedzenia służebności gruntowej, która w swej treści i funkcji odpowiadała nowo kreowanej służebności przesyłu. Nabyta przez przedsiębiorstwo służebność sprowadzała się bowiem do korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie ściśle związanym z działaniem tego przedsiębiorstwa (...) znajduje potwierdzenie nie tylko w wypracowanym na gruncie wprowadzonych przepisów stanowisku doktryny, ale także w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w tym m.in. w uchwale SN z dnia 07 października 2008r. - III CZP 89/08, w której w sposób nie pozostawiający żadnych wątpliwości przesądzone, iż „przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa. Przeniesienie posiadania prezentuje dokumentacja wykazująca następstwo prawne po stronie wnioskodawcy, która w pełni dowodzi tego, iż poprzednik prawny wnioskodawcy był dzierżycielem sieci energetycznych, a od dnia 01 lutego 1989r. wszedł w ich posiadanie na własną rzecz.

W ocenie skarżącego wobec ustalenia, iż datą początkową naliczania biegu terminu zasiedzenia jest rok 1989, dla stwierdzenia czy doszło do zasiedzenia czy nie kwestia możliwości doliczenia posiadania wykonywanego przez Skarb Państwa nie ma znaczenia.

Bez znaczenia jest okoliczność, czy doszło do zmiany położenia linii w latach 80. Z materiału dowodowego wyraźnie wynika, iż daty te oscylują wokół roku 1987-1988, a zatem przed datą rozpoczęcia biegu zasiedzenia ustaloną przez Sąd na rok 1989. Z powyższych względów okoliczność tego rodzaju, że w trakcie remontu mogło dojść do przesunięcia

urządzenia nie ma znaczenia, gdyż przy założeniu czysto hipotetycznym, iż do takowej zmiany doszło posadowienie urządzeń w okresie w jakim biegło zasiedzenie pozostawało niezmienione.

(...) Spółka akcyjna w P. wniósł o uwzględnienie apelacji uczestnika w całości dzielając w całości jej wywody.

Uczestnicy F. B. i M. B. wnieśli o oddalenie apelacji. W toku postępowania apelacyjnego eksponowali okoliczność, że w ich ocenie remont linii elektroenergetycznej stanowił samowolę budowlaną, zaś w tym zakresie toczy się postępowanie przed Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego. Natomiast legalność posadowienia linii jest warunkiem zasiedzenia służebności.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Na wstępie wskazać należy, że w toku postępowania apelacyjnego doszło do przeniesienia w drodze darowizny własności nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) oraz udziału w nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) przez J. C. i D. C. na rzecz K. C.. W konsekwencji stał się on uczestnikiem niniejszego postępowania.

Apelacja uczestnika okazała się uzasadniona.

Sąd Okręgowy aprobuje ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy, przyjmując je za własne. Ustalenia te nie są kwestionowane przez strony za wyjątkiem ustalenia dotyczącego ewentualnej zmiany przebiegu linii wskutek jej remontu przeprowadzonego w latach 80-tych XX wieku. Powyższa kwestia pozostaje zaś nieistotna dla niniejszego rozstrzygnięcia z przyczyn, które zostaną wskazane w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Okręgowy nie aprobuje natomiast ustaleń i wniosków Sądu Rejonowego dotyczących się przyjęcia, że zarówno wnioskodawca jak i następny posiadacz linii elektroenergetycznej – (...) Spółka z o.o. w P. byli posiadaczami służebności w złej wierze.

Dla porządku należy wskazać, że do 31 stycznia 1989 roku obowiązywał przepis art. 128 k.c. ustanawiający zasadę jednolitej własności państwowej, którego konsekwencją było to, iż państwowe osoby prawne nie miały żadnych praw właścicielskich do zarządzanego przez nie mienia. Przyjęto, że opisany stan stanowił dzierżenie w rozumieniu art. 338 k.c. Ustawa z 31 stycznia 1989 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 3, poz. 11 z 1989 roku) zniósła wskazaną zasadę nowelizując art. 128 k.c. przez nadanie jemu brzmienia, według którego własność ogólnonarodowa (państwowa) przysługuje Skarbowi Państwa albo innym państwowym osobom prawnym. Przed jej wejściem w życie 1 lutego 1989 roku, przedsiębiorstwa państwowe wykonywały uprawnienia związane z własnością nieruchomości we własnym imieniu, ale na rzecz Skarbu Państwa, jako jedyne dysponenta własności państwowej. Skutki prawne związane z posiadaniem samoistnym przez przedsiębiorstwo państwowe mogły powstać tylko na rzecz Skarbu Państwa, a nie na rzecz tego przedsiębiorstwa. Zdolność nabywania praw we własnym imieniu powstała z chwilą wskazanej nowelizacji i z tą datą należy łączyć także nabycie przez przedsiębiorstwo państwowe zdolności do posiadania rzeczy we własnym imieniu.

Zatem w okresie do 1989 roku urządzenia przesyłowe znajdowały się w posiadaniu Skarbu Państwa, a tylko władztwo w jego imieniu wykonywało przedsiębiorstwo państwowe. W tymże okresie również Skarbowi Państwa przysługiwało prawo własności działek, na których posadowiono linię elektroenergetyczną. Dopiero bowiem w 1998 roku własność nieruchomości przeniesiono na uczestników B..

Według przeważającego w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiska, przedsiębiorstwa państwowego nie można uznać w okresie do 1 lutego 1989 roku za samoistnego posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 roku, III CSK 73/08, z dnia 16 października 2009 roku, II CSK 103/09, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2009 roku, IV CSK 291/09, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 roku, III CSK 73/08, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2006 roku, I CSK 11/05, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 roku, II CSK 103/09,

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2009 roku, I CSK 495/08). W tym zakresie stanowisko Sądu Rejonowego jest prawidłowe i niekwestionowane przez uczestników postępowania.

Stosownie do art. 7 k.c. istnienie dobrej wiary objęte jest domniemaniem usuwalnym, co oznacza że sąd orzekający oceniając stan świadomości posiadacza w chwili objęcia rzeczy w posiadanie i dokonując swobodnej oceny dowodów wychodzi z założenia istnienia dobrej wiary; bez dowodu przyjmuje istnienie dobrej wiary. Domniemanie jest wiążące dla sądu orzekającego (art. 234 k.p.c.) aż do czasu, gdy strona związana ciężarem dowodu udowodni złą wiarę. Nie oznacza to jednak, że Sąd orzekający jest zwolniony od oceny przesłanek i faktów, na które powołują się wnioskodawca i uczestnicy i zawsze ma obowiązek przyjąć istnienie dobrej wiary bądź złej wiary stosownie do twierdzeń uczestników, nawet przy braku aktywności uczestników postępowania. Podkreślić należy, że pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2009 roku, I CSK 184/09, dotyczy postępowania procesowego, które w pełni realizuje zasadę kontradyktoryjności, natomiast w postępowaniu nieprocesowym akcentuje się działanie Sądu z urzędu, czego np. wyrazem jest regulacja art. 514 § 2 k.p.c. pozwalająca sądowi oddalić wniosek bez przeprowadzenia rozprawy, jeżeli z jego treści wynika oczywisty brak uprawnień wnioskodawcy. Tym samym w przypadku zasiedzenia kwestia dobrej bądź złej wiary nie jest kwestią postawienia tezy i jej przyznania (bądź braku zaprzeczenia) lecz kwestią oceny podnoszonych okoliczności. Tym samym błędem było przyjęcie (zgodnie z twierdzeniami wniosku) za wnioskodawcą złej wiary posiadacza służebności, bez szczegółowej analizy powyższej kwestii. W konsekwencji zarzut naruszenia art. 7 k.c. należy uznać za trafny.

Fundamentalne znaczenie dla zdefiniowania terminu „dobrej wiary” mają poglądy Sądu Najwyższego systematyzujące dorobek orzecniczy na temat tej instytucji, ze względu na zmiany ustrojowe, wyrażone w treści uchwały 7 sędziów – zasady prawnej z dnia 6 grudnia 1991 r. wydanej w sprawie III CZP 108/91 (OSNC 1992/4/48), która wprawdzie dotyczy sytuacji osoby, wchodzącej w posiadanie nieruchomości na podstawie umowy mającej na celu przeniesienie własności, zawartej bez zachowania formy aktu notarialnego, ale odnosi się do kwestii ogólnych związanych z nakazem analizy „konkretnych okoliczności faktyczne występujące w rozstrzyganej sprawie”.

Analizując powojenne orzecznictwo Sąd Najwyższy wyodrębnił dwa poglądy na to czym jest dobra wiara: tzw. tradycyjny, według którego dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza nieruchomości, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo oraz tzw. zliberalizowany, przyjmujący, że dobra wiara posiadacza jest równoznaczna z jego przekonaniem, opartym na obiektywnych przesłankach, wywodzących się ze stosunku będącego podstawą i przyczyną konkretnego stanu faktycznego, że wykonując w swoim imieniu prawo własności niczyjego prawa nie narusza, co występuje przede wszystkim wtedy, gdy otrzymał on posiadanie od właściciela rezygnującego ze swego prawa. Sąd Najwyższy, w treści analizowanej uchwały uznaje za prawidłowe stanowisko określone jako tradycyjne, stwierdzając, iż skoro Rzeczpospolita Polska jest - zgodnie z art. 1 Konstytucji (w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 29 grudnia 1989 r. o zmianie Konstytucji - Dz. U. Nr 75, poz. 444) - demokratycznym państwem prawnym, to w państwie takim obowiązujące przepisy prawne powinny być przestrzegane, a przy ich tłumaczeniu przez powołane do tego organy, w tym przez sądy, powinna być powyższa, konstytucyjna zasada uwzględniana. Sąd Najwyższy stwierdził, iż znajomość przepisów dotyczących obrotu nieruchomościami oraz ich dostępność jest tak duża i wystarczyłoby zachowanie minimum staranności. Nie nakładanie na strony jakichkolwiek obowiązków w zakresie zapoznania się z obowiązującymi przepisami pozostawałoby w sprzeczności z wskazaną wyżej konstytucyjną zasadą państwa prawnego. Różnicowałoby też wymagania w zakresie zachowania staranności w stosunku do osób zawierających umowy notarialne oraz tzw. nieformalne, co - jak już podniesiono - nie znajduje żadnego uzasadnienia. Za tradycyjnym rozumieniem dobrej wiary posiadacza nieruchomości, który objął ją we władanie na podstawie umowy sporządzonej bez zachowania wymaganej przez obowiązujące prawo formy aktu notarialnego, przemawia także zasada ochrony własności, będąca jedną z podstawowych zasad w stosunkach cywilnoprawnych, w tym przede wszystkim w stosunkach prawnorzeczowych. Sąd Najwyższy podkreślił, iż zmiany ustawodawcze zmierzają do zwiększenia ochrony własności, na co wskazuje zmiana art. 7 Konstytucji (wprowadzona powołaną wyżej ustawą z dnia 29 grudnia 1989 r.), jak i zmiana przepisów kodeksu cywilnego, wprowadzona ustawą z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321), polegająca m.in. na uchyleniu art. 139 k.c., poręczającego całkowitą ochronę tylko - jeśli chodzi o mienie

osób fizycznych - własności osobistej oraz na przedłużeniu okresów posiadania nieruchomości dla nabycia własności przez zasiedzenie (art. 172 § 1 k.c.). Przyczyna dążenia do zwiększenia ochrony prawnej własności jest w tym wypadku oczywista. Tylko pełna realizacja zasady ochrony własności może doprowadzić do przebudowy struktury gospodarczej państwa i do właściwego przeprowadzenia przekształceń własnościowych.

W sprawie nie istnieją okoliczności mogące stanowić podstawę obalenia tego domniemania. W dacie wejścia w życie nowelizacji art. 128 k.c., więc z chwilą kiedy przedsiębiorstwa państwowe uzyskały możliwość posiadania we własnym imieniu, nie można zasadnie twierdzić, że osoby wchodzące w skład organów tych przedsiębiorstw mogły i powinny obejmować świadomością, że posiadanie gruntów Skarbu Państwa, na których znajdowały się urządzenia energetyczne, istnieje bez podstawy prawnej. Nowelizacja art. 128 k.c. nastąpiła w interesie przedsiębiorstw państwowych przyznając im samodzielność majątkową, więc nie sposób było racjonalnie przewidywać, że w ten sposób posiadanie gruntów, na których znajdowały się linie energetyczne, szczególnie gruntów Skarbu Państwa następuje bez podstawy prawnej. Przyjęcie odmiennej koncepcji oznaczałoby, że nowelizacja art. 128 k.c. pozbawia przedsiębiorstwa energetyczne uprawnień do korzystania z linii przesyłowych albo rodzi daleko idące konsekwencje finansowe. W rezultacie nie ma dowodów pozwalających na obalenie domniemania dobrej wiary posiadacza służebności. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 sierpnia 2009 roku, II CSK 137/09 oraz z dnia 3 kwietnia 2009 roku, II CSK 400/08, w sprawach o roszczenia uzupełniające, przyjął, że przedsiębiorstwo energetyczne posiadało służebność w dobrej wierze do chwili wezwania o zapłatę. Przekonanie osób wchodzących w skład organu przedsiębiorstwa państwowego – poprzednika prawnego wnioskodawcy, że przedsiębiorstwu państwowemu także po nowelizacji art. 128 k.c. przysługuje uprawnienie do posiadania gruntów Skarbu Państwa w zakresie pozwalającym na korzystanie z urządzeń energetycznych było w tych okolicznościach usprawiedliwione. Ustalenie, że przedsiębiorstwa państwowe uzyskały zdolność posiadania we własnym imieniu z dniem 1 lutego 1989 roku pozwala na ustalenie daty, od której można liczyć początek biegu terminu zasiedzenia. Należy mieć na względzie, że do 1 października 1990 roku obowiązywał art. 177 k.c. wykluczający możliwość nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości państwowej, mający odpowiednie zastosowanie przy zasiedzeniu służebności gruntowej. Okres posiadania służebności prowadzący do jej zasiedzenia rozpoczął się od dnia 1 października 1990 roku wskutek skreślenia z tym dniem art. 177 k.c. (art. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, Dz. U. nr 55, poz. 321 z 1990 roku ze zmianami), jednak do okresu, który rozpoczął się od dnia 1 października 1990 roku mógł być doliczony - zważywszy na uregulowanie zawarte w art. 10 cytowanej ustawy - okres posiadania służebności gruntowej przez poprzednika prawnego wnioskodawcy liczony od dnia 1 lutego 1989 roku do dnia 30 września 1990 roku. Początek biegu terminu zasiedzenia służebności należy liczyć od 1 lutego 1989 roku, w dacie objęcia służebności w posiadanie, dokładnie w dacie, kiedy dzierżenie wykonywane przez przedsiębiorstwo państwowe przekształciło się w posiadanie. Data 1 lutego 1989 roku jest więc miarodajna dla oceny istnienia dobrej albo złej wiary posiadacza, skoro jest to chwila objęcia służebności w posiadanie.

Powszechnie przyjęto, że dla oceny dobrej albo złej wiary posiadacza wykonującego władztwo prowadzące do zasiedzenia nieruchomości istotny jest stan świadomości na chwilę objęcia rzeczy w posiadanie. Późniejsze zmiany świadomości posiadacza pozostają bez wpływu na tę ocenę, a w konsekwencji na długość okresu zasiedzenia (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2003 roku, III CZP 35/03). Wynika to z gramatycznej wykładni art. 172 § 1 k.c., w którym mowa jest o „uzyskaniu posiadania”, więc o badaniu dobrej albo złej wiary w chwili objęcia nieruchomości w posiadanie. Ocena dobrej lub złej wiary w czasie posiadania może być zatem odmienna w porównaniu z chwilą, kiedy nastąpiło objęcie rzeczy w posiadanie.

W konsekwencji uznać należy, że z dniem 1 lutego 1989 roku poprzednicy prawni uczestnika (...) O. objęli w posiadanie w dobrej wierze służebność przesyłu polegającą na korzystaniu z linii elektroenergetycznej posadowionej na działkach należących obecnie do uczestników postępowania. Fakt przeniesienia posiadania jest niewątpliwy i powszechnie znany, a oprócz dokumentów odzwierciedlających przekazanie mienia, wynika przede wszystkim z faktu, że linia ta (co nie jest kwestionowane) przez cały okres służyła i służy do przesyłu energii elektrycznej czym zajmuje się obecnie uczestnik (...) O., a wcześniej jego poprzednicy.

Dla ustanowienia na rzecz przedsiębiorcy lub nabycia przez przedsiębiorcę w drodze zasiedzenia służebności przesyłu oraz dla ustanowienia na rzecz przedsiębiorstwa lub nabycia przez przedsiębiorstwo w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, bezprzedmiotowe jest oznaczenie „nieruchomości władającej” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2008 roku, II CSK 389/08, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 roku, III CZP 89/08).

Urządzenia wybudowane przez poprzednika prawnego wnioskodawcy są widoczne i trwale w rozumieniu art. 292 k.c., okres posiadania służebności rozpoczął się z chwilą nowelizacji art. 128 k.c. w dniu 1 lutego 1989 roku, początek biegu terminu zasiedzenia należy liczyć od tej właśnie daty, domniemania objęcia w posiadanie nieruchomości nie zostało obalone, zaistniały zatem przesłanki stwierdzenia zasiedzenia służebności z dniem 1 lutego 2009 roku, z upływem 20 lat posiadania (art. 172 § 1 k.c. w zw. z art. 292 k.c.).

W dniu 3 sierpnia 2008 roku weszła w życie ustawa z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731) wprowadzająca do porządku prawnego instytucję zasiedzenia służebności przesyłu (art. 305¹- art. 305⁴ k.c.). Nowe normy prawne były usankcjonowaniem przyjętej interpretacji przepisów o służebności gruntowej, dopuszczającej istnienie służebności polegającej na korzystaniu z urządzeń przesyłu przez przedsiębiorcę. Nowo kreowana służebność przesyłu odpowiada treścią istniejącej - wskutek interpretacji - służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z cudzego gruntu w zakresie pozwalającym na eksploatację urządzeń energetycznych. Przed wejściem w życie art. 305¹- art. 305⁴ k.c. istnienie służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu i możliwość jej zasiedzenia przyjmowano w orzecznictwie Sądu Najwyższego przy zastosowaniu w drodze analogii art. 145 k.c. Uprzednio istniejąca służebność gruntowa pozwalająca na korzystanie przez przedsiębiorcę z urządzeń przesyłowych znajdujących się na cudzym gruncie została obecnie normatywnie wypełniona art. 305¹- art. 305⁴ k.c. Należy zatem utrzymywać, że nowe przepisy stanowią normatywne usankcjonowanie praktyki aprobowanej przez Sąd Najwyższy oraz w pewnym zakresie doprecyzowanie treści istniejących już służebności. Uwagi te stają się niezbędne dla właściwej kwalifikacji wniosku, który zawiera żądanie stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej w dacie, kiedy obowiązywały przepisy regulujące służebność przesyłu. Treść uprawnień uczestnika nad cudzą rzeczą, mających powstać wskutek upływu czasu, odpowiada uprawnieniom określonym normami regulującymi obecnie służebność przesyłu, więc wniosek należało zakwalifikować jako żądanie stwierdzenia zasiedzenia służebności przesyłu, jedynie błędnie nazwanej służebnością gruntową. Błędne nazwanie prawa podlegającego zasiedzeniu nie ma znaczenia, istotna jest treść tego prawa nadana przez wnioskodawcę, a ta odpowiada służebności przesyłu. Sąd nie jest związany nazwą prawa, a żądaniem sformułowanego wniosku, więc żądaniem stwierdzenia zasiedzenia prawa, którego treść jest normatywnie określona art. 305¹- art. 305⁴ k.c. Uczestnik w apelacji nie domagał się stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowanej, lecz przesyłu, o czym przekonuje treść uprawnień, więc Sąd powinien orzec o stwierdzeniu zasiedzenia służebności przesyłu, stosując przepisy obowiązujące w dacie zdarzenia prawnego, zaistnienia przesłanek zasiedzenia. W takiej sytuacji Sąd nie orzeka o żądaniu, które nie było przedmiotem wniosku, orzeka o rzeczywistej intencji uczestnika - żądaniu stwierdzenia zasiedzenia służebności przesyłu.

Przyjęcie, że wnioskodawca domaga się ustanowienia służebności gruntowej w dacie, kiedy obowiązywały przepisy regulujące służebność przesyłu prowadziłoby do wniosku zaprzeczającego celowości kreowania służebności przesyłu. Oznaczałoby, że po wprowadzeniu do porządku prawnego służebności przesyłu istnieje obok niej inna służebność, gruntowa, o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Istniałyby zatem dwie instytucje prawne, wprowadzające prawo tej samej treści, co należy wykluczyć słusznie zakładając celowość działania ustawodawcy. Innymi słowy, stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej o treści służebności przesyłu w dacie, kiedy obowiązują przepisy o służebności gruntowej zakwestionowałoby celowość ich istnienia. Sąd drugiej instancji jest sądem merytorycznym rozpoznającym sprawę po raz drugi, wyrazem działalności judykacyjnej jest stosowanie z urzędu właściwych norm prawa cywilnego materialnego, więc w postępowaniu apelacyjnym należało zastosować normy obowiązujące w dacie zdarzenia prawnego, 1 lutego 2009 roku, art. 305¹- art. 305⁴ k.c. Postanowienie Sądu Rejonowego podlegało zatem zmianie w ten sposób, że stwierdzono nabycie służebności przesyłu, polegającej na korzystaniu (tj. eksploatacji linii

elektroenergetycznej, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, przesyłce energii elektrycznej, wymiany urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej posadowionej w postaci linii napowietrznej 15 kV) z nieruchomości stanowiących własność uczestników. Tak służebność ta obciąża działki:

- 1) działkę nr (...), położoną w Ś., obręb K., objętą księgą wieczystą KW (...) obejmującą pas gruntu o szerokości 3,6 metra i powierzchni 173 m²,
- 2) działkę nr (...), położoną w Ś., obręb K., objętą księgą wieczystą KW (...) obejmującą pas gruntu o szerokości 3,6 metra i powierzchni 154 m²,
- 3) działkę nr (...) położoną w Ś., obręb K., objętą księgą wieczystą KW (...) obejmującą pas gruntu o szerokości 3,6 metra i powierzchni 62 m²,
- 4) działkę nr (...), położoną w Ś., obręb K., objętą księgą wieczystą KW (...) obejmującą pas gruntu o szerokości 3,6 metra i powierzchni 417 m²,

Przebieg służebności został szczegółowo zaznaczony na planie sporządzonym przez biegłą M. J. (2), k – 973 akt, stanowiącym integralną część orzeczenia. Opinia biegłej w tym zakresie jest wiarygodna, żadna ze stron nie złożyła zastrzeżeń do powyższej opinii. Zarzuty uczestników B. dotyczące się błędu w określeniu numeracji działek w zakresie kolejności ich wyodrębniania nie mają bowiem żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy jest toczące się przed Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego postępowanie w przedmiocie legalizacji samowoli budowlanej. Podkreślić należy, że przesłanki zasiedzenia służebności określone w art. 172 k.c. oraz 292 k.c. nie uzależniają zasiedzenia służebności od zgodności z prawem wybudowania trwałego i widocznego urządzenia, lecz od jego istnienia i widoczności. Niewątpliwym zaś jest, że przez cały okres od 1 lutego 1989 roku trwale i widoczne urządzenie w postaci linii elektroenergetycznej istniało, zaś uczestnik (...) Spółka z o.o. w P. oraz jego poprzednicy prawni z niego korzystali.

Mając powyższe względy na uwadze i uznając zarzuty apelacji za zasadne, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie i ustanowił służebność o treści powyżej opisanej.

Wobec zmiany rozstrzygnięcia co do meritum sprawy zmianie podlegało również orzeczenie w zakresie kosztów postępowania przed Sądem I instancji. Ponieważ wniosek został uwzględniony brak było podstaw do obciążenia wnioskodawcy kosztami postępowania poniesionymi przez uczestników określonymi w art. 520 § 3 k.p.c. Wobec uwzględnienia wniosku brak jest podstaw do orzeczenia o kosztach w sposób odmienny niż wynikający z ogólnej zasady obowiązującej w postępowaniu nieprocesowym, a wynikającej z art. 520 § 1 k.p.c. Postępowanie było prowadzone z inicjatywy podmiotu je inicjującego, który chciał uzyskać na swoją rzecz ograniczone prawo rzeczowe, zaś osiągnięcie tegoż celu bez przeprowadzenia postępowania sądowego nie było możliwe.

W pozostałym zakresie, tj. co do daty zasiedzenia służebności, apelacja uczestnika podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego zapadło zgodnie z zasadą wynikającą z art. 520 § 1 k.p.c. Niniejsze postępowanie służyło realizacji uprawnień uczestnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P., stąd winien on ponieść koszty tegoż postępowania. W konsekwencji po myśli art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wydatkami postępowania (poniesionymi na sporządzenie opinii biegłej niezbędnej do wydania orzeczenia w sprawie) obciążono uczestnika.

SSO Tomasz Szaj SSO Agnieszka Tarasiuk - Tkaczuk SSO Karina Marczak